

Kloge. Det ærede daværende Medlem for Odense, nemlig Borgmester Koch, var ikke saa klog. Han udtalte udtrykkeleg, at han haabede, at en saadan Forening skulde komme, og den høitærede Minister lovede at ville undersøge, hvorvidt der var Trang til en saadan Forening. Altsaa, slet saa forudseende, som det ærede Medlem har givet sig selv Skudsmaal for at være, tror jeg ikke, han er. Han synes iøvrigt at være temmelig hurtig til at omvende sig. I sit første Foredrag var han utilfreds med, at Forslagsstillerne rettede sig efter den høitærede Minister; men i det sidste syntes han, at vi havde taget Sagen meget korrekt, og det forekommer mig ogsaa, at vi have taget Sagen meget korrekt; thi vi have stillet os paa det Standpunkt at rense vort Forslag for Alt, hvad der kan hindre dets Fremgang. Det forekommer mig, at det er et temmelig korrekt Standpunkt, og det glæder mig, at det ærede Medlem selv er kommet til den Opfattelse, al det er et korrekt Standpunkt; men saa veed jeg ikke, hvad hans personlige Drillerier skulle sige, thi Andet var det vel ikke, han kom med i sit første Foredrag. Jeg kan ikke Andet end være tilfreds med det Skudsmaal, det ærede Medlem selv har givet os for, at det er et temmelig korrekt Standpunkt, vi have stillet os paa. Jeg skal forøvrigt, som sagt, aldeles ikke indlade mig i en personlig Debat med det ærede Medlem, hvilket forekommer mig temmelig overflødigt. Forslagsstillerne have den Opfattelse, og saa kloge vare de allerede i 1880, at det er ikke muligt at gennemføre Noget i dette Stykke uden den høitærede Minister, og vi erkjende tillige, vi ere ikke bange for at udtale det, at uden den høitærede Ministers virksomme Støtte og uden hans Hjælp og Initiativ var en Lov som den af 28de Mai 1880 ikke kommen igennem, og det Samme gjælder naturligvis her. Hvorfor skal man ikke udtale og anerkjende det overfor Modstandere, naar man finder, der er Grund dertil? Jeg har erkjendt paa Forslagsstillernes Begne ved den 1ste Behandling af denne Sag, at ikke alene med Hensyn til selve Sværkættelsen, men ogsaa med Hensyn til Udførelsen maatte man meget paastjønne den høitærede Ministers Optraeden.

Buss: Det er kun en kort faktisk Bemærkning til Oplysning om det Spørgsmaal, om Kjøbstæderne skulle med eller ikke, jeg skal tillade mig at gjøre, da den maaste kan slaa lidt koldt Vand i Blodet paa det ærede Medlem for Aarhus (Ingerslev). Da vi i sin Tid forhandlede dette Lovforslag, fremkom der, saavidt jeg erindrer, Endringsforslag fra enkelte Medlemmer, og hvis jeg ikke tager feil, enten fra det ærede daværende Medlem for Odense, Borgmester Koch eller ogsaa fra et andet æret Medlem, som ikke er tilstede i Salen, nemlig Bille, om at tage de Huse med paa Kjøbstadgrund, som vare under de

samme Forhold som Huse paa Landet, og der blev netop hævdet bestemt ogsaa fra den Side, hvortil det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) hører, og fra den Side, hvortil jeg hører, at vi ikke skulde tage dette Endringsforslag op og indføre det i Loven, fordi vi ikke vilde umuliggjøre, at der i sin Tid kunde blive oprettet en Husmandskreditforening ogsaa for Kjøbstæderne. Det forekommer mig, at vi have paa rette Tid og Sted vist, at vi ville være med til at gjøre Noget for Kjøbstæderne, og derfor kunne vi ikke finde os i, at vi skulle tie stille, naar vi høre en Udtalelse fra det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (Ingerslev) som den, at naar vi blot faae en Kreditforening paa Landet, saa bryde vi os ikke om, at Kjøbstæderne faae nogen. Vi have i rette Tid gjort Noget for, at der kunde komme en Kreditforening ogsaa for Kjøbstæderne. Det skete ikke, men det kunne vi ikke gjøre for.

Ingerslev: Ja, i Realiteten, med Hensyn til, hvorledes der skal stemmes, tror jeg ikke, at der er videre Uenighed imellem os. Der kan derfor heller ikke være Grund for mig til at gaa dybt ind paa det, som vi nu ere uenige om. Jeg tror, at ærede Medlemmer ikke skulle kunne benegte, at da Loven i sin Tid forelaa, den nu vedtagne Lov af 28de Mai 1880, var der mange forskellige Ønsker om at faa Kjøbstæderne med ind under Loven. Jeg tror, som sagt, ikke, det kan benegtes. Jeg tror heller ikke, at man skal kunne benegte, at naar Sagen dengang blev tagen faaledes, som den blev tagen fra forskellige Sider, var det, fordi man ikke ønskede at lægge det da foreliggende Lovforslag Hindringer i veien. Jeg tror, at det maa og skal erkjendes, at de fleste — i ethvert Fald gjaldt det mig — ønskede, at man dengang havde givet en fælles Lov for Landet og Byerne for de her omhandlede Eendommers Bedkommende. Efter den Erindring, som jeg har fra den Tid, var der ogsaa Mange, deriblandt jeg, selv om det nu ikke blev udtrykkelig udtalt der, som havde den bestemte Mening, at naar det ikke lykkedes at faa en fælles Lov, saa kunde man ikke vente at faae en særlig Lov for Byerne. Der var Mange, som vare af den Mening, men, som sagt, man vilde ikke hindre Sagens Fremgang og det Gode, som kunde opnaas. Derfor holdt man sig mere tilbage, og det kan gjerne være, at der ikke blev Noget udtrykkelig udtalt i den Retning. Jeg troer, at der kunde være Jøse til at minde om dette, uden at man behøvede at vrede fra anden Side, og jeg tror ogsaa nok, at jeg uden at være altfor ubesteden har Jøse til at minde det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) og hans Venner om, hvor praktiske de kunne være, naar de virkelig ønske at faae en Ting fremmet i Lovform, for at overvinde alle de Vanskeligheder,